

Sygn. akt I ACz 1036/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik (spr.)

Sędziowie: SA Robert Jurga

SA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2015 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko: A. P., Z. P.

o ustalenie

na skutek zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt I C 1114/14

w przedmiocie zabezpieczenia

postanawia:

1. odrzucić zażalenie pozwanych skierowane przeciwko rozstrzygnięciu zawartemu w pkt. II zaskarżonego postanowienia,

2. w pozostałym zakresie zażalenie oddalić.

Sygn. akt I ACz 1036/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie udzielił zabezpieczenia powództwa poprzez wpis ostrzeżenia w dziale III ksiąg wieczystych o toczącym się procesie przed Sądem Okręgowym w Krakowie w sprawie z powództwa E. M. przeciwko A. P. i Z. P. o ustalenie nieważności umowy z dnia 31 stycznia 2011 r., sporządzonej przed notariuszem K. W. (Rep.(...)) rozwiązującej przedwstępłą umowę sprzedaży oraz sprzedaży udziału w wysokości 1/2 części we własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położoną w K. przy ulicy (...), objętej księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie, Wydział IV Ksiąg Wieczystych (pkt I), a w pozostałej części wniosek powoda oddalił (pkt II).

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie, Sąd pierwszej instancji uznał, że wniosek o zabezpieczenie powództwa zasługuje na uwzględnienie, analiza twierdzeń zawartych w pozwie w zestawieniu z dołączonymi doń dokumentami prowadziła bowiem do wniosku, iż powód uprawdopodobnił swoje roszczenie. Na potrzeby postępowania zabezpieczającego przedstawione przez niego fakty i dokumenty są więc wystarczające do udzielenia zabezpieczenia, co nie przesądzało oczywiście o ostatecznej zasadności jej roszczenia. W ocenie Sądu Okręgowego przyjąć również należało, iż powód ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem w sytuacji zbycia czy obciążenia przedmiotowej nieruchomości, wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia (o ile zapadłoby orzeczenie zgodne z żądaniem powoda) byłoby niemożliwe lub poważnie utrudnione. W zakresie sposobu zabezpieczenia Sąd uznał, iż wpisanie w dziale III księgi wieczystej (...) ostrzeżenia o toczącym się procesie jest wystarczające i w pełni zabezpiecza interesy powoda, nie będąc jednocześnie

nadmiernie dolegliwym dla obecnych właścicieli nieruchomości, nie powoduje jakiegokolwiek uszczerplenia ich majątku, eliminując jedynie możliwość niezaspokojenia roszczenia powoda w razie ewentualnego uznania tego roszczenia za zasadne w orzeczeniu kończącym sprawę.

Pozwani wywiedli zażalenie na powyższe postanowienie w całości, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku powoda o zabezpieczenie, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Pozwani zarzucili zaskarżonemu orzeczeniu:

- obrazę przepisu art. 730(1) § 1 k.p.c., poprzez dokonanie zabezpieczenia powództwa pomimo braku uprawdopodobnienia roszczenia przez powoda i pomimo sprzeczności jego twierdzeń z zasadami logiki i doświadczenia życiowego,
- art. 233 k.p.c. poprzez uznanie twierdzeń powoda za logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, w stopniu czyniącym jego roszczenie prawdopodobnym, pomimo iż twierdzenia powoda są całkowicie pozbawione logiki i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego,
- brak wskazania twierdzeń powoda i okoliczności sprawy, które Sąd pierwszej instancji uznał za „uprawdopodobniające” żądanie pozwu w zakresie stwierdzenia nieważności umowy.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanych powód wniósł o jego nieuwzględnienie i utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie pozwanych jest częściowo niedopuszczalne, w pozostałym zaś zakresie bezzasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka (vide: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., sygn. III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108). Żalący nie mają zaś interesu prawnego w kwestionowaniu pkt. II skarżonego orzeczenia, bowiem jest ono dla nich w całości korzystne, zatem środek odwoławczy skierowany przeciwko temu rozstrzygnięciu podlega odrzuceniu przez Sąd Apelacyjny, w sytuacji kiedy nie uczynił tego Sąd Okręgowy, stosownie do art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W zakresie w jakim jest dopuszczalne, zażalenie pozwanych nie zasługuje natomiast na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 k.p.c. przesłanki zasadności żądania udzielenia zabezpieczenia (podstawy zabezpieczenia) obejmują uprawdopodobnienie istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Obie powyższe przesłanki muszą być co do zasady spełnione kumulatywnie. Co istotne, postępowanie zabezpieczające stanowi przyspieszone, odformalizowane postępowanie, w ramach którego wymagane jest nie udowodnienie, lecz uprawdopodobnienie istnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a zatem zgodnie z art. 243 k.p.c. nie jest konieczne zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym. Odformalizowany charakter uprawdopodobnienia wymaganego na potrzeby udzielenia zabezpieczenia roszczenia rzutuje na sposób oceny materiału dowodowego zaoferowanego na etapie składania wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Co przy tym istotne, jako iż postępowanie zabezpieczające nie dotyczy rozstrzygnięcia meritum sprawy, Sąd rozpatrujący sprawę opiera się na ocenach dokonywanych *prima facie*. Dlatego należy przyjąć, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli na pierwszy rzut oka, tj. bez głębszego wnikania we wszystkie możliwe aspekty faktyczne i prawne sprawy, istnieje szansa - w świetle przytoczonych przez wnioskodawcę twierdzeń faktycznych popartych dowodami lub środkami niebędącymi dowodami w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego - że przysługuje ono uprawnionemu. Odformalizowany charakter uprawdopodobnienia roszczenia skutkuje zatem brakiem konieczności przedstawienia niepodważalnych dowodów.

Zważając na powyższe należy stwierdzić, iż Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny w zakresie wystąpienia przesłanek zabezpieczenia w okolicznościach niniejszej sprawy. Za chybiony uznać należało zatem podniesiony przez pozwanych zarzut naruszenia art. 730(1) k.p.c. i art. 233 k.p.c., a także zarzut braku wskazania przez Sąd pierwszej instancji okoliczności uprawdopodobniających istnienie dochodzonego przez powoda roszczenia. Podany przez powoda w treści pozwu przebieg zdarzeń, który skutkował utratą przez niego prawa własności udziału w wysokości 1/2 we własności lokalu położonego w K. przy ul. (...), świadczy bowiem zdaniem Sądu Apelacyjnego, iż zawarta pomiędzy stronami umowa sprzedaży w rzeczywistości mogła mieć charakter jedynie pozorny, na co niewątpliwie wskazywać może fakt zamieszkiwania powoda w Przytulisku(...)w okresie od dnia 8 października 2011 r. do dnia 12 lipca 2012 r. (k. 13 w aktach sprawy), tj. zaledwie kilka miesięcy po przeprowadzeniu z pozwanymi spornej transakcji na kwotę 200 tys. zł, co może sugerować, iż powód faktycznie nie otrzymał należnego wynagrodzenia z tytułu zawarcia przedmiotowej umowy. Wbrew zarzutom żalących przedstawiony przez powoda przebieg wypadków jest przy tym co najmniej prawdopodobny, a opis zdarzenia zaprezentowany został zdaniem Sądu Apelacyjnego w sposób na tyle spójny i logiczny, iż w zestawieniu z zawartymi w aktach sprawy dokumentami na obecnym etapie postępowania dawał Sądowi Okręgowemu uzasadnioną podstawę do pozytywnego rozpoznania wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia.

Nadto na podstawie niewadliwych ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji na etapie badania przesłanek zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia należało przyjąć, że brak zabezpieczenia może w rezultacie stać na przeszkodzie osiągnięciu celu przedmiotowego postępowania, a to w szczególności w przypadku dokonania dalszego zbycia przedmiotowej nieruchomości na rzecz osoby trzeciej lub jej obciążenia.

Brak przy tym podstaw dla uznania, aby ustanowiony sposób zabezpieczenia stanowił nadmierną uciążliwość dla pozwanych, godząc nadmiernie w ich interes ekonomiczny. W okolicznościach sprawy udzielenie zabezpieczenia w postaci wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej nieruchomości nie stanowi bowiem w przekonaniu Sądu Apelacyjnego obciążenia uczestników postępowania ponad miarę. Z punktu widzenia powoda udzielenie zabezpieczenia w postaci orzeczonej w zaskarżonym postanowieniu stanowi natomiast gwarancję, że w przypadku ewentualnego wyzbycia się przez pozwanych majątku, interes powoda będzie zabezpieczony wobec jej potencjalnych, nowych właścicieli.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił zażalenie pozwanych działając na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.